

Csodálatos színek a természettől

A természetes színezékek a festés évszázadokon keresztül használt és bevált anyagai. A festés, színezés első emlékei Ausztráliában talált barlangfestmények, melyek több mint 40 ezer évvel éltek túl alkotóikat. A korabeli ősemberek faszénnel rajzolták és a földön talált különleges kövekkel, okkerrel és vörös okkerrel színezték műveiket.

Mielőtt 1856-ban felfedezték, hogyan lehet kőszénkátrányból mesterséges festéket előállítani, a színekhez a legrafináltabb módon jutottak az emberek.

Az első színes festék az okker, vagyis a vas-oxid volt. Amióta festészet létezik, minden földrészén használják, és a művészettörténet szinte minden nagy alakjának festőpalettáján megtalálható. De színes festékeket nem csak a művészek használtak: színezőanyagokat évezredek óta használ az ember ruhái, kelméi megfestésére, díszes használati tárgyai, otthona csinosítására, és nem utolsósorban rangja, társadalmi hovatartozása tudatosítására.

Koronként és társadalmanként némelyik színezőanyag olyan drága volt, hogy csak a legtehetősebbek tudták megfizetni. Híres például a legvörösebb festékanyag, amit a természet valaha is létrehozott, az inkák és aztékok kincse, királyok és bíborosok ruhájának festéke, a szín a filmvásznon istennőinek ajkán és a festők vásznán – a kármin vagy rubinvörös. Divatjának és ragyogó színű vérének milliárdnyi bíbortetű esett áldozatul. A 16. században volt év, amikor 160 tonna kárminvörös festék érkezett Spanyolországba. A kármin megbolygatta a divatvilágot, a nők majd megőrültek érte, a tökéletes kozmetikumot látták benne. Ma is használjuk: a kozmetikumokban nők milliói szerte a világban e vérral kenik ajkukat, és ezt használják arcuk pirosítására, de a

Színes praktikák I.

Különösen, ha sötét színt szeretnénk elérni, hordozóként az impregnáló alapozó olaj (Nr. 121) helyett ajánlott keményolajat (Nr. 126) használni. A magasabb gyantatartalmú olaj jobban köti a pigmenteket a fához.

Cherry Coke is tartalmazza színezőanyagként E120 néven.

Az ásványi színezékek (kövek, földek) és állati eredetű (tetvek vére, tengeri csigák váladéka stb.) mellett nagyon sok híres, növényből nyert festőanyag is létezik: A fából égetett rajzszen; a tölgyfagubacsokból nyert fekete és barna a tintákhoz; kék festéséhez a kékfa, a festőcsülleng, majd az indigó; a sárga sáfrány vagy a narancsvörös a festőbuzér.

Ezeket a festőnövényeket nagy kádakban erjesztették, és timsóval, vagy akár emberi vizelettel rögzítették a megfestendő kelmékhez. A színek előállítása olyan komoly tudomány volt, hogy némelyik tradicionális színt ma már sem az őslakosok, sem mai kémikusok nem tudják előállítani.

Színes praktikák II.

A szín erősségét azzal is szabályozhatjuk, hogy hosszabb ideig hagyjuk az olajat a felületen – így sötétebb, mélyebb színt kapunk. Míg a színezetlen olajoknál a felületen maradt, be nem szívódott olaj már 10–15 perc után elkezd bebőrözödni (ragacos, fényes foltok), a színes olajokat akár 30–40 percig is a felületen hagyhatjuk, visszatörlés nélkül.

A legjobb és legértékesebb festékeket a festők használták. Kezdetben a festők mesterembernek számítottak, akik maguk keverték festékeiket. A tartós és szép színekre, jó festékreceptekre legalább olyan büszkék voltak, mint a magára a műre, hisz tapasztalták hiába alkotnak bármilyen nagyszerűt, ha a megálmodott színek néhány hónap, év, évtized után megrepedeznek, kifakulnak, vagy megfeketednek. Leonardo pl. az örületbe tudta kergetni megbízóit azzal, hogy az előleg felvétele után még hónapokig csak lombikjai közt kísérletezett a festékei kifejlesztésén. A 17. századtól a festékeket már festékesek készítették, a festők művészekké váltak, megszabadultak a növények rothadásával járó büztől, a kövek őrlésétől, a hosszas és fáradtságos munkától. A szakmai tudás elvesztésének az lett az ára, hogy sokszor silány minőségű festékekkel dolgoztak,

így sok remekmű vesztette el eredeti szépségét.

Olyan ragyogó színeket, mint amit a természet ad, kőszénkátrányból máig nem tudtak előállítani. A bíbortetű véreből készített vörös ragyogását, az afganisztáni hegyekből származó lapis-lazuli kőből őrölt ultramarin kékségét szintetikus pigmentekkel éppúgy nem lehet elérni, ahogy porlevesből sem lehet jó levest főzni, műanyag fóliával sem lehet a fa szépségét visszaadni, vagy bőrbarát műszálás zoknit sem lehet készíteni. A természet varázsa nem a tökéletességben rejlik, hanem a harmóniában. Míg a szintetikus festékekben csak egyetlen szín van, a természetes színek összetettek: a vörös buzérban pl. sárga és kék is van – ettől a szín lágyabbá válik, szebb és értékesebb lesz.

Az AURO színezékei természetes színezőanyagaikról kapták nevüket: az okker, az umbra, az ultramarinkék, az angol- és perzsavörös különféle kőzetekből porított pigmentek. A falfestékekhez, fallazúrokhoz használt növényi színezékek neve – rezedasárga, festőbuzér vörös, indigókék, levélzöld, berrsenyfa-fekete – is az eredetükre utal, nem fantáziánév. A színezékek egymással keverve is harmónikus, kellemes színtónusokat adnak.

Az AURO festékeiben található színezékekről és más összetevőkről bővebben a www.auro.hu/összetevők internetcím alatt olvashat.

auro-info: 30/39 69 439